



**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponeñsis, Veritatis  
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis  
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios  
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

**Reiser, Anton**

**Francofurti, 1678**

Lib. II. cap. 8. de Conciliorum erroribus

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](#)

## CAPUT OCTAVUM,

De

*Conciliorum quorundam erroribus.*

**B**is saltem in prolixissimo hoc capite Augustini mentio incident, in re quidem utrobius non magni adeo momenti, non tamen omnino prætermittenda, ne & hic Augustinus Doctor sine Vindiciis, aut orthodoxa Veritas sine gravi Ejus testimonio deferatur. Priori autem loco Bellarminus Augustinum Lutherum opposuit, qui hic vindicandus venit, ut Augustino, cuius Regula se antehac adscripta erat, hic quoque non contrarius videatur. Videlicet inter errores Conciliorum, quæ defendere satagi Bellarminus, hunc in ordine tertium refert, scribens, *Videri Lutherum reprehendere Concilium Apostolorum, cuius in decimo & quinto Actorum capite historicare censio extat, dicendo, Iacobum mutasse Petri Sententiam, cum tamen constet, eam fuisse bonam & veram, dum censuit, Gentes non debere cogi ad legalia, quam Paulus etiam in ad Galatas Epistola tuirus fuerit; jequi inde, ex Lutheri nimis mente, Sententiam Iacobi, quam tota Synodus est secuta, malam fuisse & falsam, ut potè quae gentes jussit abstinere à Sanguine & suffocato, quod nihil aliud sit, quam judicare. Eudem preterea Lutherum in de Conciliis libro multa de hac lege Apostolorum dicere, & quamvis non audeat adserere, eam fuisse malam, inde tamen probare, Concilium nihil prodesse, quia non possit Lex illa defendi, nisi dicatur, Concilium non obligare.* Bellarminus in responso, post aliorum Patrum de hac lego observationem, ex Augustini mente, quam Luther vult oppositam, hac habet: *Imperasse Apostolos abstinentiam ab immolatis simulacrorum, & Sanguine & suffocato, non ut Legis veteris observantiam, sed ut sua, id est, Apostolorum decreta, idque cum insinuem, ut facilius Ecclesia ex Iudaïs & gentibus coalesceret, cum Index in illis initis non potuerint ferre gentilium societatem, si eos carnibus immolatitiis, aut Sanguine & suffocato vesci vidissent, à quibus illi valde abhorrebant; Postea vero quam Ecclesia creverit, & finis ille legis cessaverit legem per se etiam cessavisse.* Et ad hoc demonstrandum Bellarminus prolixum ex Augustini contra Faustum opere adduxit locum, suprà quoque eadē occasione oblatā exscriptum, ubi de potestate Romani Pontificis Legumlativā fuit actum, ibi, si liber, relegendum. Nunc ad Lutheri Augustino nullatenus contrarii Apologiam sufficit, Bellarmino tantum videri Eum reprehendere Concilium illud Apostolicum. Quid si aliis non ita videatur? Et omnino videri non potest, si ipsa Lutheri verba accurate inspiciamus, quæ Bellarminus ex Adhortatione articulorum Ejus per Bullam Leonis Papæ damnatorum, in specie ex Articulo post vicecum nono citavit, ubi *Lutherus nihil aliud scriptis, quam Iacobum mutasse Petri Sententiam.* vid. Tom. Varia exinde possent dici, si id jam solum ageretur. Satis est, Lutherum nullius erroris ipsum accusasse Concilium. Quin nec, dum Jacobum mutasse Petri Sententiam dixit, id voluit, quasi Jacobus Petri Sententiam rejecerit, ut falsam & erroneam, sed quod eam aliquā ex parte limitaverit, addendo eidem aliquid, quod totū postmodum Synodo, sine ullā Petri injuriā placuit, & ita quidem, ut decreto Synodali verbotenus infereretur. Hinc non Lutheri, sed Bellarmini Lutherum non rite intelligentis est sequela, sed perversissima, quia Petri Sententia fuerit bona, id est Sententiam Jacobi contrariam fuisse malam, quam tota tamen Synodus sit secuta, contra debitum VII. Jen. Germ. p. Conciliis libro peculiari per Bellarminum citato latē superque ostendit, illud præp̄mis & ante omnia urgens, ut si omnino Conciliorum authoritas sit observanda, ad quam Papai tantis vociferationibus provocabant, cur non observent hujus Concilii, utpote antiquissimi, decretum authoritate Spiritus S. confirmatum, adeoque ab iis omnibus abstinēt, à quibus omnes Christicolas abstinere Apostoli seriō præcepērunt, ut *Anathema* omittentes quod posteriorum Seculorum Definitores Synodici, rebus etiam indifferentibus indifferenter ad authoritatem omnibus sibi modis conciliandam, atque metum subditis incutendum, adjecterunt, existimantes, nullo valore nisi decreta, nisi Sigillis hisce terribilibus muniantur, omnesque eō promptius ad obedientiam iis præstandam adiungantur. De cætero, eandem esse de hoc Apostolorum Synodali decreto Lutheri, quæ & Augustini est, Sententiam, utriusque collatio satis manifestum facit, & ex iis, quæ loco supra citato ad id observata sunt, sufficienter constare potest.

potest. Nunc ad alterum Augustini locum, de quo Bellarminus agit, est deveniendum, ut videamus, recte ad objectam Ejus autoritatē responderit. Res ita habet. In propositione septimi erroris Synodici mentio cuiā sit Concilii Sardicensis utpote à Leone quarto Pontifice recepti, de quo tamen Augustinus scriptissime legitur, illum Arianorum fuisse. Bellarminus responderet, argumentum hoc procedere ex ignorantia historiae; Sardicense enim Concilium mox (ab initio) in duas esse divisum partes, ex quibus una, scilicet trecentorum orientalium Episcoporum, junctis Iuli Pontificis Romani Legatis, pro fide Catholicā & Athanasii restitutione fuerit, confirmata à Leone; altera vero septuaginta Orientalium Episcoporum, seorsim convenientium & Fidem Catholicam cum Athanasio damnantium, & de hac logi Augustinum, qui aliud nihil ex hoc Concilio legisse videatur, quam id, quod Orientales miserant in Africam, ut Donatistæ sibi unirent. Conferri huc possunt, quæ Bellarminus septimo libri antecedentis capite de hoc Concilio partim confirmato, partim reprobato dixit. Coriolanus, iis nixus, ex quibus observationes suas exscripsit, Baronio, in primis & Binio, duas quidem causas dicit, ob quas Sardicense hoc Concilium ab Augustino aliquis Patribus orthodoxis velut illegitimum ac spurium fuerit rejectum, quarum unā tamen rejectā alteram modo validam esse putat, nimirum, quod Ariani cum suis Sardicā per fugam clausi Philippis in Thraciā Conciliabulum, Sardicense Concilii nomine condecoratum, celebrarint, illudque patrocinio Imperatoris Constantii, velut unum ac legitimum Sardicense Concilium omnibus in locis promulgari curarint; unde hoc per imposturam hereticorum callide sit effectum, ut Augustinus aliique plures Catholici ignorantis duo Concilia, unum legitimum, alterum vero illegitimum fuisse habuit, utrumque velut impium fuerint detestati. Idem post hunc notavit Bailius, in recensione eorum, quæ concilium hoc secuta fuerunt, status, id idem naufragium esse passum cum suis Canonibus quod pleraque Synodi pertulerint, in Africā saltem, in qua nullum illius Exemplar publicum extitisse sit probabile, quounque id etiam acciderit casu, cum alias suspicari nefas sit tantum Ecclesiae Magistrum Canones Ecclesiasticos ignorasse, quamvis de suo tyrocinio testetur, cum à Prædecessore adhuc vivente inservitus fuerat Episcopus, Canones Nicanorasse; jam vero Senem factum & in Controversia de rebus atque Dogmatibus Ecclesiasticis semper versatum, omnia oportuerit Eum Scripta Conciliorum evolvisse & Archivis referassse. Petrus quoque de Marca, hujus Concilii Acta diligenter excutiens, ac plurima ad ejus historiam observans, in altero tamen illustrissimi operis de Concordia Sacerdotii & Imperii Tomo, Antecelsorum vestigia premens, ad defendendam Augustini ignorantiam, nihil aliud habuit, quam ut scriberet, Afris rum nullam Synodus Sardensem fuisse notam præter eam, quæ ab Ariani habitas fuit.

**L. 7. c. 16. rit.** Quod dum nuperus Editor Notitiae Conciliorum, Cabassutus, Presbyter Congregationis Oratori, fecutus quoque est, mirum videri non debet, quia plures ante se habuit, eadem Apologiā Augustinum Doctorem munientes. Atqui ostendit non ita pri-  
mox ab init. Apol. pro Ministro ordin. n. 36. §. 3. dem Hulsemannus noster, Augustinum non ignorasse veram hujus Concilii historiam & Acta, idque deducit ex ipsis Ejus verbis, quæ, ut res eō fiat clarior, huc merito ponuntur. Ita autem Sanctissimus & in re etiam historicā versatissimus Pater ad Crelco-  
nium Donatistam qui hujus Conciliabuli autoritatem sub nomine Concilii Sardicensis objecerat: Orientales, quos modo nostros esse concedis, non latuissime hoc facinus (traditorum ab orthodoxis librorum) dicis; atque ut hoc probes, in his principiis Epistole Sardicensis, ubi Donati Carthaginensis Episcopi nomen invenitur adscriptum, quod ideo factum putas & adfirmas, quod videlicet orientalibus, qui de Concilio SVO (NB.) hac scripta misserunt, facinus dispergierit Traditorum, & ab eorum communione se retraxerint, & vestro propterea Donato communicabant. Disce ergo, quod nescis, Sardicense Concilium Arianorum fuit. Ea-  
ad Annū dem Augustini verba cum parallelis ex Epistola post centesimam sexagesimā & tertiam desumptis recitat Baronius quoque in prolixissimā Actorum hujus Concilii recensione, 347. num. 71. & 72. non tamen videre volens, Augustinum non ex ignorantia, quasi nullam habuisse Concilii Sardicensis veri notitiam, illud silentio prætermissee, sed quia ab Adversario saltem illud Conciliabulum ei objectum fuit. Ut adeò Bellarminus cum suis immerito igno-  
rantiam Augustino objecerit, non objecturus, si verba Ejus ritè ponderasset, ac

Ejus methodum disputandi, Adversarii vestigia premendo,  
accuratius observasset, quod omnino debebat.

